

Publicerat 7 september 2005 08:12

Inget är gjort just för de små

KOLUMN | Småföretagandets villkor

Mannen som ringer debattprogrammet Ring P1 verkar uppriktigt oförstående. Bruno förstår inte vad det är för jobb som politikerna ska skapa.

Han har lyssnat på partiledardebatten i söndags kväll. Vad han saknar är konkreta förslag om exakt vilken sorts verksamhet som behöver startas. Vill politikerna bygga en fabrik för att tillverka taggtråd, eller vill de tillverka skjortor, frågar han ut i etern. "Vad är det för jobb där det inte finns tillräckligt många anställda redan idag? Varför berättade inte politikerna vilka verksamheter det råder brist på?"

Programledaren ställer inga vettiga följdfrågor.

De hoppas båda att någon politiker ska ringa tillbaka och förklara vilken sorts verksamhet Sverige ska starta. Ingen ringer.

Det är lätt att avvärda Bruno som en udda figur. Någon som inte förstätt att det inte är politiker, utan företagare, som startar företag. Och att politikernas uppgift är att skapa goda förutsättningar för företag, inte att själva starta dem.

Tyvärr tror jag inte alls att mannen är en udda figur. Tvärtom är han nog ganska vanlig och en produkt av det system vi har. Strukturen i Sverige har vilat på stora exporterande företag som byggt sin framgång på en teknisk uppfinning. Dessa har i symbios med regeringen och arbetsmarknadens parter skapat spelregler och avtal som invagat Bruno och många andra i tron att företag uppstår som en del i en förhandling mellan mycket stora och stabila parter.

Men den tiden är förbi. Ett land av ingenjörer måste nu förvandlas till ett land av entreprenörer.

Vi måste eftersom de stora företagen skär ned och eller flyttar ut till billigare länder. Det är mer sannolikt att små företag kan växa och anställa. Det är deras utvecklingskraft och vinster vi ska leva på. Men spelreglerna är inte utformade för oss småföretagare.

Allt i lagstiftning, regelverk och spelregler utgår från storföretagens horisont. Kollektivavtal underlättar för storföretag, men stjälper småföretag.

Arbetsrätten kan hanteras av storföretag, men skjuter småföretagen i sank. Sjuklönen är "lönsam" för storföretag med 5 000 anställda, men gör att småföretagen hellre avstår från att anställa.

Aktiebolagslagen och revisorskraven är skrivna för börsnoterade företags aktieägare, för småföretagare enbart en dyr black om foten. Jag vet eftersom jag själv är en av dessa småföretagare. Jag vill expandera. Jag skulle behöva anlita fyra, fem olika personer samtidigt med olika sorts kompetens och olika personlighet för att testa mig fram vem som funkar bäst och vad som funkar bäst. Entreprenörskap förutsätter nämligen ett ständigt experimenterande med idéer. Tänk om affärsidén inte håller? Har jag då pengar tillräckligt för att företaget och jag själv kan överleva? Har jag kunnat behålla en riskpremie – eller har skatt och arbetsgivaravgifter tagit nästan allt? Tänk om en av de anlidade inte passar för sina arbetsuppgifter. Tänk om de går till facket och jag får betala nio månadslöner för en som varit anställd i fem? Som min företagarkollega fick. Det är detta risktagande som företagande handlar om. Risken att affärsidén inte håller, risken att man rekryterar fel, risken att personal överutnyttjar trygghetssystemen eller blir sjuka. För att vi ändå ska satsa måste utsikterna om framtida vinster vara högre än den sammanlagda risken. 1,4 miljoner människor i arbetsför ålder står utanför arbetsmarknaden. Var fjärde akademiker är efter ett år fortfarande utan jobb. Få personer har lust att driva företag. Ännu färre vill expandera med anställda. Varför? För att ribban för oss som överväger att anställa är för hög. Sänk den!

MONICA RENSTIG

monica.renstig@wombri.se

Detta är en utskrift från Svenska Dagbladets nätupplaga, **SvD.se**